

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Cæremoniarvm In celebratione Diuinorum Officiorum Observandarvm

Jacobs, Johannes

Antverpiæ, 1621

XXII. De agendis ac legendis, dicendisue per Episcopum non celebrantem, sed præsentem in Missa solemni, itemque per Canonicos tam præsentem, quàm celebrante Episcopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40844

CAPVT XXII.

De agendis ac legendis, dicendis-
ue per Episcopum non cele-
brantem sed presentem in Mis-
sa solemnī, itemque per Cano-
nicos tam præsente, quàm cele-
brante Episcopo.

I. **E**pisopus cū interest Mis-
sæ solēni per Sacerdotem
celebratæ, siue indutus pluuiali ac
alijs paramētis expressis c. 111. n. 1.
siue cum cappa sua Pontificali,
stans à dextris Celebrantis ante
altare, facit cum illo ac ministris
eius, suisque Assistentibus (qui ad
eius dextram aliquantū post ip-
sum genuflectere debent) **Confes-
sionem**, incipiens ac dicens ea
quæ aliàs sunt Celebrantis: qua fi-
nita, facta altari reuerentia, re-
dit ad sedem suam comitantibus
suis Assistentibus, vbi, nisi cele-
bretur pro defunctis, statim imponit
ac benedicit incensum vt suprà c.

Ex Car.
lib. 1.
c. 20. &
21. & l.
2. c. 9.

Ex Mis.
in ritu
celebr.
& Car.
l. 2. c.
12. 16.
18.
& 31.
Ex c. 8.

*Itē l. i.
cap. 23.*

3. num. 4. & post thurificationem Celebrantis ac suam (si sit indutus paramentis, alioqui enim ipse non thurificatur nisi post **Offertorium** adhuc stans legit **Introitum** ex libro, quem minister de eo feruiens tenet ante eum supra caput, astante alio cum candela accensa: mox, vel si dicendus sit Hymnus **Gloria in excelsis**, cum per chorum seu organum cantatur vltimum **Kyrie eleison**, Canonicis ad circulum veniētibus cum debitis reuerentijs ante altare & Episcopum, stans dicit cum iisdem **Kyrie eleison**, & successiue **Hymnum**, si dicendus sit, postquam à Celebrate intonatus fuerit; eoque finito facit super illis signum crucis, & illi factis iterum Episcopo & altari debitis reuerentijs, recedunt ad loca sua: quæ sic semper obseruantur in principio & fine circuli à Canonicis & Episcopo.

2. Fini-

2. Finita per Subdiaconum **E-**
pistola, Episcopus, nisi celebretur
Missa pro defunctis, offert illi super
libro manum osculandam & pro-
ducit super illum signum crucis;
in quauis autem Missa legit **Epi-**
istolam, **Graduale**, &c. vsque ad
Euangelium inclusiue, & nisi cele-
bretur pro defunctis, offert Diacono
manum osculandam, imponit ac
benedicit thus, benedicit Diacono
& finito per eum **Euangelio**
osculatur illud, dicens: **Per Euan-**
gelica dicta, &c. & si sit paratus sa-
cris indumentis thurificatur, pro-
ut quando ipsemet celebrat, vt la-
tius dicetur cap. sequenti.

3. Intonato per Celebrantem
Symbolo, prosequitur illud cum
Canonicis ad circulum venienti-
bus, ad Versiculum **Et incarnatus**
est, &c. genuflectens cum illis: qui
Versiculus si forte cantetur a cho-
ro dum redeunt ad loca sua, vbi-
cumque erunt, iterum genufle-

stent donec perficiatur, quemadmodum & Episcopus, nisi sit indutus paramentis. Item legit suo tempore ex libro allato per ministrum **Offertorium** & **Antiphonam** quæ dicitur **Communio**: Subdiacono ab altari ostendente ampullam pro benedictione aque in calice miscendæ, facit versus illam signum crucis, nihil dicens: postea imponit ac benedicit incensum, dicens: **Per intercessionem**, &c. & thurificato Celebrante stans detecto capite, vel si sit paratus, cum Mitra thurificatur, & post thurificationem facto super thurificantem signo crucis, statim iterum sedet.

*Itē ex
l. 2. c. 12
& ex l.
1. c. 23.*

4. Finita **Præfatione** dicit cum Canonicis ad circulum venientibus **Sanctus, Sanctus**, &c. vsq; ad **Canonem** exclusivè, & dicto per Celebrantem **Pax Domini**, &c. dicit cum eisdem **Agnus Dei**, &c. qui tunc veniendo ad circulum

& rece-

& recedendo genuflectunt versus altare, propter reuerentiam sanctissimi Sacramenti quod est super eo. Accepta pace à Presbytero assistente, statim dat eam duobus Diaconis assistentibus. Et in fine Missæ, nisi sit de defunctis, stans in sua sede, si inde à populo videri possit, aliàs apud altare dat benedictionem prout dicitur capite sequenti, ac post eam, si publicandæ sint indulgentiæ, Celebranti petenti licentiam publicandi nutu annuet.

5. Denique etiam spectat ad Episcopum, quamuis Missam non celebret, in Processione, *si præsens sit*, paramentis indutum deferre sanctissimū Sacramentum, quando cunque deferendū est: & in diebus Purificationis, Cinerum & Palmarum, ante Missam candelas, cineres & palmas benedicere, seu alias quascunque benedictiones, dum præsens est, facere.

Lib. 1.
c. 7. &
24.

Item ex
l. 2. c.
32. & l.
1. c. 25.

Ex l. 2.
c. 23.
26. &
33.
Ex cap.
16. 18.
& 21.
Ex c. 9.
& 27.

6. Ob-

*Ex Cæ.
sparsim
varijs
locis.*

*Ex l. 2.
c. 2.*

*Lib. 2.
cap. 33.*

*Ex l. 2.
cap. 12.
c. 18.*

6. Obseruabit autem Episcopus cum alijs ordinem standi, sedendi & genuflectendi, prout supra cap. 15. & indutus cappa Pontificali, quodcumque stabit aut genuflectet erit discooperto capite, præterquam quando benedicit populo non vtens cruce: sedens verò erit cooperto capite. *Quod si exposito sanctissimo Sacramento in altari (quo casu ob reuerentiam tanti Sacramenti conueniens esset nec Episcopum nec alios durante Officio unquam sedere) ob longitudinem Officij sedere cogeretur, in signum reuerentia erit saltem discooperto capite.* In Missis autem defunctorum, feriarum aduentus & alijs ibidem expressis, in quibus genuflectitur ad **Orationes** ante **Epistolam** & post **Communionem**, & à **Sanctus** vsque ad **Pax Domini**, Episcopus accedit ante altare genuflectens ibi super faldistorio, & in quadragesima etiam ad Versum, **Adiuua nos Deus**, &c. & in Missis de Spiritu sancto ad

Verò

Verſum, **Veni ſancte Spiritus**, &c.

7. Sciendum verò eſt, circulos Canonorum ante Episcopum proprium fieri in qualibet Miſſa per alterum corā eo cantata, ſiue diebus feſtis, ſiue ferialibus; præterquam in Miſſis defunctorum (*& niſi ad-eſſet aliquis Prælatus illo ſuperior, quo caſu ob eius reuerentiam uti circuli, ita etiam uſus libri omitteretur*) in qua ea quæ in alijs Miſſis dicuntur cum Canonicis ad circulum venientibus, Episcopus dicit cum Diaconis ſibi aſſiſtētibus.

Ex l. 2.
cap. 12.

8. Aſſiſtunt enim Episcopo proprio non celebranti etiam duo Diaconi, prout quando ipſe celebrat, ſed in habitu Canonicali ſine paramentiſ. Presbyter aſſiſtens erit etiam in eodem habitu apud Episcopum à principio (præterquam in Miſſis defunctorum, in quibus primū accedit ad ſcabellum ſuæ aſſiſtentiæ finita **Oratione** ante **Epistolam**) uſque ad initium **Præfationis**, niſi quòd cum alijs ad circu-

Itäl. 1.
cap. 7.
& 8.

Cap. 7.

Ex l. 2.
cap. 12.

los

los accedat. Is more solito ministrabit Episcopo nauiculam cum cochleari quoties thus imponendum ac benedicendum erit, thurificabit eundem, & post **Agnus Dei**, accipiet pacem à Celebrante, prout suprà cap. 17. numer. 13. dictum est de Diacono, quam deferret Episcopo prout cap. 4. postea reuersus ad locum suum in choro dabit illam Subdiacono, vel Assistenti Celebrantis.

Lib. 1. c.
7. &
24.

Ex l. 2.
c. 8. &
l. 1. c. 15

9. Episcopo celebrante, nisi celebret pro defunctis, Canonici omnes induuntur paramentis prout dictum est cap. 13. num. 1. & illa que dicunt ad circulos accedendo ipso non celebrante, dicunt in choro residentes inter se bini & bini in suis locis, & præterea **Confessionem** stantes, vel si non sint induti paramentis genuflexi iuxta dicta c. 15.